

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

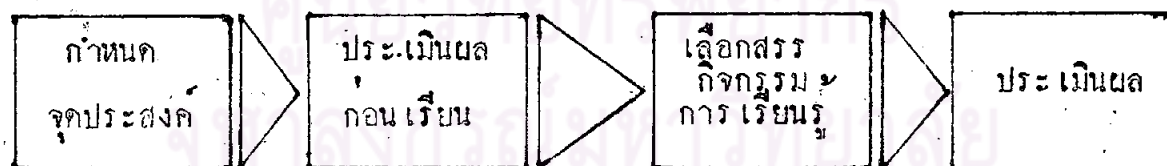
การประเมินผลที่มีความเที่ยงและตรงจะช่วยสนับสนุนให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการประเมินผลจะให้ข้อมูลย้อนกลับอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก แต่การประเมินผลที่มีความเที่ยงและตรงนั้นย่อมมีวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้เช่นกัน

ถ้าพิจารณาในด้านการจัดการเรียนการสอนแล้ว จะเห็นว่า การประเมินผลการเรียน เป็นกิจกรรมสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในกรณีนี้ คุณ (Walter P. Cook) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินผลการเรียนว่า มีส่วนสนับสนุนการปรับปรุงการเรียนการสอน และสถานการณ์การเรียนรู้อื่นๆ ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสามารถ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน
2. การวินิจฉัยและบรรเทาปัญหาการเรียนรู้อื่นๆ
3. กระตุ้นและชี้แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. พัฒนาและเสริมสร้างทักษะและความสามารถในการเรียนรู้ การจัดตำแหน่งในการศึกษา การแนะแนวและการให้คำปรึกษา และการวางแผนการศึกษาโดยส่วนรวม (1: 4-7) ซึ่งหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ก็ใช้ความสำคัญของการประเมินผลดังกล่าวนี้เป็นหลักในการกำหนดระเบียบการประเมินผล ดังนั้น เพื่อให้การใช้หลักสูตรดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ใฝ่หวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524 ขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศในการจัดดำเนินการประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และโดยมาตรฐานใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการจัดการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และบังเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยกำหนดเป็นหลักการข้อหนึ่งว่า "ให้มีการประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อตัดสินผลการเรียน" นอกจากนี้ หลักสูตรประถมศึกษายังได้กำหนดรูปแบบการจัดการ เรียนการสอนให้เอื้อต่อการวัดและประเมินผลตามหลักการดังกล่าวอีกด้วย โดยกำหนดวิธีการประเมินผลไว้ถึง 3 ลักษณะ ได้แก่ การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน การประเมินผลระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน ทั้งในรูปของการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) ซึ่งจัดกระทำภายหลังการเรียนการสอนแต่ละครั้ง หรือจัดกระทำเป็นระยะๆ ระหว่างภาคเรียน ลักษณะหนึ่ง และอีกลักษณะหนึ่งก็เป็นการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งจัดเป็นการสอบปลายภาคเรียน หรือปลายปี (ทั้งรายละเอียดของระเบียบการประเมินผลที่ปรากฏอยู่ในภาคผนวก) และยังมีผลสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการ เรียนการสอนของ โพลแฟมและ เบเกอร์ (P. James Popham and Eva L. Baker) ที่ได้เสนอไว้ในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 : รูปแบบการจัดการ เรียนการสอน

จากแผนภูมินี้ แสดงให้เห็นว่า ในการจัดการ เรียนการสอนนั้น ควรดำเนินการตามขั้นตอนอย่างน้อย 4 ขั้นตอนหลักคือ

1. กำหนดจุดประสงค์ สิ่งแรกที่เราควรปฏิบัติในการจัดกระบวนการเรียนการสอนก็คือ การกำหนดจุดประสงค์ของการ เรียนรู้ให้ชัดเจน ในรูปของการกระทำ

ของนักเรียน

2. ประเมินผลก่อนเรียน เมื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อนำผลนั้นมาปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของนักเรียน

3. เลือกสรรกิจกรรมการเรียนรู้ ต่อไปก็เป็นขั้นตอนของการคิดหาและเลือกสรรกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เป็นไปตามขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์และแบบของการเรียน (Style of Learning) ของนักเรียน เป็นหลัก

4. ประเมินผล การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดการเรียน การสอน เมื่อเสร็จสิ้นการสอนแล้วครูต้องทำการประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความบรรลุตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้ เพียงใด และนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาตัดสินใจหาทาง เลือกที่เหมาะสม เกี่ยวกับขั้นตอนการ เรียนการสอนและ/หรือคุณภาพของ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครูได้กำหนดขึ้นตั้งแต่ในครั้งแรก(2: 19)

เมื่อหลักสูตรได้พยายามวางรูปแบบการจัดการศึกษา เป็นอย่างใดแล้ว และ เพื่อให้การศึกษา เป็นไปตามแนวทางที่หลักสูตรได้วางไว้ก็ควรคำนึงถึงการไหลลื่นของ การไหลลื่นของหลักสูตร เป็นกระบวนการแปลงหลักสูตรซึ่งเป็นนามธรรม ให้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรม และนำไปให้นักเรียนได้สัมผัส ได้ลงมือปฏิบัติ หรือได้จับต้องตามวิธีการที่ครูได้ออกแบบไว้จนบัง เกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขึ้นในตัว เกิดตามจุดมุ่งหมายที่ใดที่ตั้งไว้ ดังนั้น การที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ครูจะต้อง เป็นผู้ที่มีทั้งความรู้และความสามารถเป็นอย่างมากทั้งในทางวิชาการ และศิลปะในการออกแบบวิธีการและ เครื่องมือสำหรับใช้ เป็นสื่อในการ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของนักเรียนให้ เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะผู้รับผิดชอบการไหลลื่นของหลักสูตรประถมศึกษา จึงต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะช่วยให้ การไหลลื่นของครูทุกคน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสมเจตนาารมณ์ของหลักสูตร หรือ อีกนัยหนึ่งก็คือหาแนวทางพัฒนาครูทุกคนให้ เป็นครูที่มีคุณภาพในการจัดการศึกษานั้นเอง โครงการโรงเรียนผู้นำการไหลลื่นของหลักสูตร ระดับประถมศึกษา นับว่าเป็นกุศโลบายหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการที่พยายามจะพัฒนาครูให้มีคุณภาพโดยอาศัยแบบอย่างที่ดี เป็นตัว นำให้ครูปฏิบัติตามไปพลางก่อนจนกว่าครูทั่วไปจะทำได้ด้วยตนเอง เมื่อถึงเวลานั้น ครู

ทุกคนก็จะสามารถไขหลักสูตรให้บัง เกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ที่ไต่ตั้งไว้

กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการตระหนักดีว่า ความสามารถในการไขหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน แคลหลักสูตร นั้น ประสงค์ให้ทุกโรงเรียนสามารถไขหลักสูตรใ้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการ และจุดหมายของหลักสูตรใ้เหมือนกัน ทั้งนี้ จึงต้องให้โรงเรียนผู้นำการไขหลักสูตร เป็นสื่อกลางในการกระตุกโรงเรียนส่วนใหญ่ให้พัฒนาตนเองจนสามารถไขหลักสูตรใ้ถูกต้องครบถ้วนทัดเทียมกันกับโรงเรียนผู้นำการไขหลักสูตรในโอกาสต่อไป

โรงเรียนผู้นำการไขหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ ๓ เริ่มต้นโครงการ เมื่อปีการศึกษา 2523 โดยกรมวิชาการได้ประกาศให้โรงเรียนที่มีความพร้อมในการไขหลักสูตรใ้ถูกต้องครบถ้วนตามจุดหมายใ้ควยทรัพยากรของตนเอง เฝ้าที่มีอยู่ สมัครเป็นโรงเรียนผู้นำการไขหลักสูตร และมีโรงเรียนสมัคร เข้าร่วมโครงการถึง 414 โรงเรียนทั่วประเทศ และอยู่ในเขตการศึกษา 7 รวม 35 โรงเรียน (ศูนย์พัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการ) ลักษณะเด่นของโรงเรียนผู้นำการไขหลักสูตรมีอยู่ 3 ประการคือ

1. ไขหลักสูตรใ้ครบถ้วนถูกต้องตามหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งหมายรวมถึงกระบวนการ ใ้เรียนการสอนและการวัดผลควย
2. ไขหลักสูตรใ้เหมาะสม สอดคล้องและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตและสังคมของนักเรียน

3. จักกิจกรรมดังกล่าวในข้อ 1-2 ไ้ดี เค้นจน เป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นๆ ไ้ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายๆเรื่อง

โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

1. ช่วยเหลือตัวเอง และพัฒนาตัวเอง ไปตามกำลังความสามารถ และสภาพแวดล้อม
2. ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน
3. ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรต่างๆ ที่มีในท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนใ้ใ้โดยบังประสิทธิผลและใ้โดยลดคุ่มค่า (3: 1-2)

จากลักษณะเด่นและหลักการนี้บุคลากรในโรงเรียนต้อง เป็นผู้ใ้สมัคร ณะและ

ทักษะที่จำเป็นสำหรับครูอย่าง เตรียมพร้อม จึงสามารถพัฒนาตนเองให้ใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนจนเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนทั่วไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะและทักษะในการประเมินผลการเรียน ด้วยเหตุที่ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนต้องอาศัยการประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพเป็นพื้นฐานสำคัญนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะได้มีการประกาศใช้ระเบียบการประเมินผลการเรียนเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน เพียงพอที่จะปฏิบัติตามได้ออกไปแล้วก็ตาม ครูส่วนใหญ่ก็ยังประสบปัญหาในการประเมินผลการเรียนอยู่ ดังรายงานผลการวิเคราะห์รายงานการนิเทศและศึกษาคำผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกองวิจัยทางการศึกษา ที่ได้รายงานไว้ตอนหนึ่งว่า

ครูร้อยละ 58,80 ยังไม่เข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และที่ไต่ถามไปแล้วก็ไม่ค่อยแน่ใจนัก จึงทำให้ครูบางส่วนมุ่งเน้นการวัดผลแบบสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว ไม่มีหลักฐานการวัดผลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

การวัดผลไม่เป็นไปตามขอเสนอแนะและหลักการ... (4: 11-12)

และเมื่อวิเคราะห์ผลที่รายงานมาแล้ว ทำให้มองเห็นว่า ครูขาดความรู้ในด้านการประเมินผลการเรียน เป็นส่วนมากจึงไม่สามารถประเมินผลการเรียนได้ตามแนวทางที่เสนอไว้ได้ ที่ไต่ถามไปที่ทำตามที่เคยชินคือการสอบข้อสอบเพียงอย่างเดียว และการประเมินผลการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก็กระทำอย่างเลื่อนลอยไม่เป็นระบบระเบียบ จึงขาดหลักฐานที่จะใช้อ้างอิงในการให้เด็กเรียนผ่านจุดประสงค์ การกระทำเหล่านั้นนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา และเป็นที่น่าคิดว่า ทั้ง ๆ ที่มีระเบียบการประเมินผลการเรียนเป็นแนวทางอยู่แล้ว เพราะเหตุใดครูส่วนใหญ่จึงยังมีปัญหาในการประเมินผลอยู่มาก มีสาเหตุมาจากอะไร ระเบียบปฏิบัติตามไม่ได้อะไร หรือครูไม่มีความรู้อย่างแท้จริง หรือครูมีความรู้แล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามหรือแล้วปฏิบัติไม่ได้อะไรก็ตาม เหล่านี้เป็นคำถามที่ท้าทายนักประเมินการศึกษาเป็นอย่างมากที่จะหาคำตอบ แต่จากผลการศึกษา สามารถชี้ให้เห็นสาเหตุของปัญหาได้บางประการ เช่น ครูขาดความรู้และระเบียบวิธีการประเมินผล ขาดความรู้ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจนและในการออกแบบทดสอบ ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะ

นำ และชาววิศุภุ์จััยในการประ เมีนผล (5: บทคัยย่อ) ตลอดจนครูไม่สามารถคัคัสนใจ
 กำหนดเกณฑ์ตามพฤติกรรมกานทาง ๆ ไม่สามารถตรวจสอบพฤติกรรมบางอย่างของนักเรียน
 ที่บ้าน และขาดความร่วมมือกันของผู้บริหารและคณะครูในการวัดและประ เมีนผลการ เรียบ
 (6: บทคัยย่อ) จากสาเหตุดังกล่าวมานี้ สรุปไควว่า ปัญหาทาง ๆ ขึ้นอยู่กับตัวของครูเอง
 ซึ่งยังขาดความรู้และทักษะในการประ เมีนผลการ เรียบอัน เป็นสมรรถนะที่จำเป็นพื้นฐานสำ
 หรับครู (7: คำนำ) นอกจากนี้ การบรรจุบุคคล เขาทำหน้าที่ครูจากบุคคลที่ไม่มีความรู้ทาง
 วิชาครูประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็คือ ครูขาดความรับผิดชอบ มองไม่เห็นความสำคัญ
 ของการประ เมีนผลการ เรียบ ไม่ทราบจุดประสงค์ที่แท้จริงของการประ เมีนผลการ เรียบ
 จึงถือปฏิบัติเพียงว่า เป็นหน้าที่หนึ่งทีครูจะต้องปฏิบัติให้ลุล่วงไปตามระเบียบเท่านั้น ครูจึงมี
 โคมองไขประโยชน์จากการประ เมีนเหล่านี้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นสาเหตุของปัญหา ไคเช่นกัน
 แคทีแน่นอนคือ กรณีเหล่านี้เป็นสาเหตุทีทำให้การศึกษาไม่พัฒนา เพราะ เมื่อเกิดปัญหขึ้น
 แทนทีจะหาทางแก้ปัญหานั้นให้ลุล่วงไปกลับใช้วิธีคัคัปัญหาออกไปให้พ้นจากตัวเอง เช่น เด็กสอบ
 ตกมาก แทนทีจะหาสาเหตุของการสอบตกของเด็กเหล่านั้น แล้วหาทางแก้ไขให้ดีขึ้น กลับ
 มองเห็นเป็นความผิดของนักเรียนเอง โดยคัคัเองว่าเด็กคนนั้นไม่สนใจเรียน คนนั้นมีความสามารถ
 น้อย หรือมีสมองไม่คั เป็นต้น หาได้พิจารณาถึงการสอนของตนเองเลยว่สอนถูกต้องคัแล้วหรือยัง
 ความความเป็นจริงแล้ว การทีเด็กสอบตกนั้นมีสาเหตุอยู่ 2 ประการคือ นักเรียนอาจมีความ
 สามารถค่าจริง ๆ หรือ ครูสอนไม่เป็น จึงทำไให้ ไม่เกิดผลคความทีกำหนดไว (7: คำนำ)
 เมื่อเป็นเช่นนี้ จะทราบไคอย่างไรว่า ความบกพร่องอยู่ที่ฝ่ายไค นักเรียนหรือครู และถ้า
 หากไม่ใช้การประ เมีนผลให้ เป็นประโยชน์แล้ว ก็จะไม่ค้ค่าคอบทีซัคัเจนเลย ปัญหาทียังคง
 เป็นปัญหา การสอนของครู เคยเป็นเช่นไรก็คง เป็นอยู่เช่นนั้น ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง แคถ้า
 ไคมีการประ เมีนผลอย่างถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำผลทีไคจากการประ เมีนมาวิเคราะห์
 วิจารณ์อย่างรอบคอบก็จะพบสาเหตุทีแท้จริงไควว่ามีขอบคพร่องอยู่ที่จุดไค จะไคหาทางแก้ไข
 ไคตรงกับสาเหตุ ปัญหาทีสิ้นไป การ เรียบการสอนก็มีประสิทธิภาพทีขึ้นตามควรร แก่เหตุ

เมื่อครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการประ เมีนผลการ เรียบดังกล่าว จึงน่าจะ
 ไคมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ครูผู้สอนชั้นประถมศึษาปีที่ 1 - 4 ในโรงเรียนผู้นำการใหลัก
 สุตระดับประถมศึษาคว่ครู ประสบปัญหา เกี่ยวกับการประ เมีนผลการ เรียบ เช่น เดียวกันหรือ

ไม่ สามารถปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลนั้นได้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นโรงเรียน
ผู้นำหรือไม่ เพียงใด ผู้วิจัย ในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่กับการผลิตครู และอบรมครูประจำ
การในสถาบันฝึกหัดครู จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เกี่ยวกับการประเมินผลการ เรียนใน
โรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตร ระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 โดยมีวัตถุประสงค์
ของการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมิน
ผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524 ของครูโรงเรียนผู้
นำการไหลหลักสูตร ที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4
ในโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตรในเขตการศึกษา 7 เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติในการประเมินผล
การเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4
ในโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตร ในเขตการศึกษา 7 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการ
ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความเข้าใจในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่า
ด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524
ของครูโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตร ที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 เท่านั้น
2. มุ่งศึกษาถึงความคิดเห็นในสภาพการปฏิบัติ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524 ของผู้บริหาร และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปี

ที่ 1 - 4 ในโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตร ในเขตการศึกษา 7 เท่านั้น

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ในโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตร ระดับประถมศึกษา ทุกสังกัด ที่เขาโครงการโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตรในปี 2523 ทุกคน ที่อยู่ในเขตการศึกษา 7

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่และครูช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการในโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตร ระดับประถมศึกษา.

การประเมินผลการเรียน หมายถึง การพิจารณาตัดสิน เกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ ซึ่งมักจะ เป็นการรวมการวัดหลาย ๆ อย่าง เขาควักกัน(8: 3)

สภาพการปฏิบัติ หมายถึง สภาพโดยทั่วไปในการจัดดำเนินการประเมินผลการเรียนทั้งก่อนสอน ในระหว่างการสอน และภายหลังการสอน ของผู้ที่มีหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้องของ อาทิเช่น ความร่วมมือของผู้บริหารกับคณะครู ความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล วิธีการที่ใช้ในการประเมินผล และความพร้อมของครูผู้ประเมินผล เป็นต้น

โรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตร หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัด ที่จังหวัดและหน่วยงาน เจ้าสังกัดใด เสนอชื่อให้เขาอยู่ในโครงการโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตร ระดับประถมศึกษา ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปีการศึกษา 2523 และอยู่ภายในเขตการศึกษา 7

ระเบียบการประเมินผล หมายถึง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524

ประโยชน์ที่ไ้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อช่วยการปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูสามารถปฏิบัติการประเมินผลการเรียนได้ถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบการประเมินผลยิ่งขึ้น

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ในการช่วยเหลือแนะนำ และส่งเสริมให้ครู และ/หรือนักศึกษาคู สามารถปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลได้อย่างถูกต้องในโอกาสต่อไป
3. เป็นแนวทางให้แก่สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ในการแก้ไขระเบียบการประเมินผลให้สามารถปฏิบัติตามได้จริง และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นแนวทางให้แก่ผู้ให้การอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูได้อย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ทุกคน ในโรงเรียนผู้นำดาวโชฬาลักขุม ทุกสังกัด ที่อยู่ในเขตการศึกษา 7 รวม 35 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 403 คน เป็นผู้บริหาร 67 คน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 รวม 336 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นประกอบไปด้วย เครื่องมือต่อไปนี้

ก. แบบสำรวจความเข้าใจในระเบียบการประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ โดยทดสอบในเรื่องต่อไปนี้

- (1) หลักการประเมินผลการเรียน
- (2) วิธีการประเมินผลการเรียน
- (3) ผู้มีหน้าที่ประเมินผลการเรียน
- (4) การตัดสินผลการเรียน
- (5) หน้าที่ของโรงเรียนในการประเมินผลการเรียน

แบบสำรวจความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลนี้ เป็นแบบสำรวจที่สร้างขึ้น

เองซึ่งได้พัฒนาแบบสำรวจความล่าช้าขั้นต่อไปนี้

1. ในผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแก้เพื่อให้ได้ความตรงตามเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม

2. นำไปทดลองสอบถามกับครูประจำการกลุ่มอื่น แล้วตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความยากง่าย และอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ภายเทคนิค 27 % (7: 165)

3. ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดสอบกับครูกลุ่มอื่นอีกกลุ่มหนึ่ง แล้ววิเคราะห์ตามข้อ 2 อีกครั้ง เพื่อหาความสัมพันธ์ความยากง่าย อำนาจจำแนก และหาความเที่ยงของข้อสอบ ภายวิธี KR - 20 (Kuder - Richardson - 20) (7: 157-158)

ข. แบบสำรวจสภาพการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ที่ได้ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจะสำรวจในท่านต่อไปนี้

- (1) ความพร้อมของผู้ประเมินผล
- (2) วิธีการที่ใช้ในการประเมินผล
- (3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
- (4) เวลาที่ใช้ทำการประเมินผล
- (5) ความร่วมมือในการประเมินผล
- (6) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผล
- (7) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล

ค. แบบสำรวจปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล ซึ่งเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ที่สร้างขึ้นเองและได้ทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยสอบถามปัญหาในท่านต่าง ๆ ตามข้อ (1) - (7)

ง. แบบสอบถามข้อเสอนแนะ เป็นคำถามชนิดปลายเปิด (open-ended) โดยจะสอบถามท่านต่าง ๆ ตามข้อ (1) - (7)

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยหาหนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูลในโรงเรียนประถม

ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั้ง 8 จังหวัด ในเขตการศึกษา 7 แล้วนำไปขออนุญาตต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษา แล้วจึงเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรทั้ง 35 โรงเรียนด้วยตนเอง ทั้งก่อนส่งและรับแบบสอบถามกลับคืน ซึ่งปรากฏผลการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

แบบสอบถามที่ส่งให้ครูและผู้บริหาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นรวมทั้งสิ้น 403 ชุด

หลังจากครบกำหนดเก็บ เก็บแบบสอบถามคืนได้ในครั้งแรก 264 ชุด คิดเป็นร้อยละ 65.51 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

ได้มอบแบบสอบถามทดแทนฉบับที่ผู้ตอบทำหายรวม 17 ชุด

ได้รับแบบสอบถามเพิ่มเติมทางไปรษณีย์ รวม 70 ชุด รวมได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 334 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.88 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

แบบสอบถามที่สมบูรณ์ มีทั้งสิ้น 311 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.11 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน และคิดเป็นร้อยละ 77.17 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ วิเคราะห์และนำเสนอด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบ ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผล และสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลการเรียน วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ
2. ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ทดสอบความแตกต่างของความเข้าใจในระเบียบการประเมินผล และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลระหว่างผู้บริหารกับครูด้วย ค่าทดสอบ ที
4. ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วย จำนวนความถี่

การ เสนอผลการ วิจัย

การ เสนอผลการ วิจัย จะ เสนอ เป็นลำดับบทที่ดังต่อไปนี้

- บทที่ 1 บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- บทที่ 2 หลักการ ทฤษฎี แนวความคิด และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย